

BESLISVOORSTEL RAAD BLARICUM

Besluitvormend orgaan

Gemeente Blaricum – Gemeenteraad

Gemeentecode

Blaricum

Onderwerp

Ontwerp omgevingsvisie Blaricum

Portefeuillehouder

Kennis, A.M.

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Voor u ligt het ontwerp van de eerste omgevingsvisie van de gemeente Blaricum. De omgevingsvisie gaat over het beheer en de inrichting van de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie staat welke keuzes we de komende vijftien tot twintig jaar maken over verschillende thema's, zoals wonen, ondernemen, klimaat, verkeer en milieu. De ontwerp omgevingsvisie is tot stand gekomen met inbreng vanuit de samenleving. De visie heeft de status van ontwerp en kan worden vrijgegeven voor inspraak.

Besluiten

1. De ontwerp omgevingsvisie Blaricum vrij te geven voor inspraak.

Aanleiding voorstel

Een omgevingsvisie is een strategische visie die ingaat op de samenhang tussen ruimtegebruik, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Het is een nieuw en wettelijk verplicht instrument dat is ingevoerd met het in werking treden van de Omgevingswet.

De omgevingsvisie moet conform art. 3.2 van de Omgevingswet gaan over:

- de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- de hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied, en
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is nu in ontwerp gereed. Hier is een heel proces aan voorafgegaan. Bijlage 2 bevat een uitgebreid overzicht van de processtappen tot het opstellen ontwerp omgevingsvisie Blaricum. Dit wordt hieronder kort beschreven.

De afgelopen twee jaar hebben inwoners, bedrijven en organisaties op verschillende manieren kunnen meedenken over de inhoud van de omgevingsvisie. We stonden bijvoorbeeld in het centrum van Blaricum dorp en de Bijvanck om met hen in gesprek te staan over de toekomst van de gemeente. Ook hebben we bijeenkomsten gehouden en meningen gevraagd via een enquête. In maart 2025 hebben we de beoogde hoofdlijnen van de omgevingsvisie gedeeld op een inloopavond en via de projectwebsite <https://toekomstbelgemeenten.nl/Blaricum>. Bijlage 3 t/m 6 bevat de inbreng die wij vanuit de diverse vormen van inwonerparticipatie hebben ontvangen.

We hebben daarnaast ook onze ambtelijke externe partners (o.a. provincie, waterschap en GGD) gevraagd om actief met ons mee te denken. Bijlage 7 bevat het overzicht van de ambtelijk externe partijen die wij actief hebben betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

We zijn ook drie keer in gesprek gegaan met raadsleden; voor het laatst op donderdag 7 november 2024. Daarnaast heeft ook op meerdere momenten afstemming plaatsgevonden met het college en de ambtelijke medewerkers voor het vormgeven van de omgevingsvisie.

De participatie heeft gedurende het proces geleid tot veel inbreng en inzichten. Deze zijn gebruikt bij het schrijven de omgevingsvisie. Daarmee ontstond gaandeweg een duidelijk beeld voor de geschikte opzet en inhoud van de omgevingsvisie Blaricum. Er is steeds afgewogen hoe en op welk abstractieniveau inbreng het best kon worden verwerkt, passend bij het doel en het strategische karakter van de omgevingsvisie en in relatie tot het geheel van alle ontvangen inbreng.

De formele inspraakprocedure, die na uw besluit volgt, zien wij als de laatste stap van het participatieproces. Na de inspraakronde en het verwerken van eventuele reacties is de omgevingsvisie gereed om definitief door u te laten vaststellen. Daarmee ronden we, conform planning, de vaststelling van de omgevingsvisie af binnen deze raadsperiode. Het vormt tevens het startpunt voor het verder vormgeven van beleidsmatig werken onder de Omgevingswet.

De ontwerp omgevingsvisie bevat een duidelijke structuur:

- In hoofdstuk 1 geven we aan waarom we een omgevingsvisie vaststellen en hoe we die gebruiken.
- In hoofdstuk 2 gaan we eerst in op de twee overkoepelende principes die leidend zijn in ons omgevingsbeleid.

- In hoofdstuk 3 gaan we in op de kenmerken en kwaliteiten van onze gemeente die we willen behouden.
- Hoofdstuk 4 bevat de doelen en ambities voor ontwikkeling per thema.
- In hoofdstuk 5 vertalen we de kwaliteiten, doelen en ambities naar de diverse deelgebieden (woonwijken, centrum, bedrijventerreinen en buitengebied).
- Tot slot gaan we in hoofdstuk 6 in op vervolgstappen.

In deze omgevingsvisie worden de doelen en ambities voor thema's (H4) en deelgebieden (H5) apart benoemd. Het document heeft een modulaire opbouw waardoor elk onderdeel alle relevante doelen en keuzes bevat en op zichzelf te lezen is. Hierdoor kan het voorkomen dat doelen en keuzes meerdere keren voorkomen in het document.

Doel

In de omgevingsvisie bepalen we als gemeente onze strategische ambities en doelen voor behoud en ontwikkeling van de leefomgeving op de lange termijn.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 De omgevingsvisie is een belangrijk sturingsinstrument van de raad voor de toekomst van ons dorp.

Na definitieve vaststelling vormt de omgevingsvisie het uitgangspunt en kader voor verdere uitwerking en uitvoering van al ons omgevingsbeleid. Dit doen we op twee manieren:

- Als opdracht en kader aan onszelf (de gemeente): we willen de beschreven ambities ook waarmaken, en
- Als uitnodiging aan de samenleving: de visie kan worden gebruikt als leidraad en inspiratiedocument voor initiatieven en als communicatiemiddel naar partners.

1.2 De ontwerp omgevingsvisie is tot stand gekomen met inbreng vanuit de samenleving.

De afgelopen twee jaar hebben inwoners, bedrijven en organisaties kunnen meedenken over de inhoud van de omgevingsvisie, zoals weergegeven in de aanleiding van dit voorstel. Bijlagen 3 t/m 6 bevatten een overzicht van de inbreng die wij vanuit de diverse vormen van inwonerparticipatie hebben ontvangen, op verschillende momenten.

Deze inbreng is gebruikt bij het schrijven van de ontwerp omgevingsvisie. Het leidde gaandeweg een duidelijk beeld voor de geschikte opzet en inhoud van de omgevingsvisie. Er is afgewogen hoe en op welk abstractieniveau de inbreng het best kon worden verwerkt, passend bij het doel en het strategische karakter van de omgevingsvisie en in relatie tot het geheel van alle ontvangen inbreng.

1.3 Twee opgaven komen nadrukkelijk als rode draad naar voren uit alle gesprekken.

Uit alle gesprekken die wij met inwoners, raadsleden en andere betrokkenen hebben gevoerd komen twee opgaven nadrukkelijk als rode draad naar voren: 1. Behoud én ontwikkeling en 2. het (Ver)binden van generaties. In de omgevingsvisie positioneren we deze principes daarom als leidend voor ons omgevingsbeleid:

1. Behoud én ontwikkeling: Inwoners zijn veelal trots op en tevreden over hun dorp. Het dorps en groene karakter, de goede voorzieningen, de agrarische cultuurhistorie en het aantrekkelijke buitengebied zijn kwaliteiten die nadrukkelijk behouden moeten blijven. Tegelijkertijd komen ook wensen en ideeën naar boven voor verbeteringen in thema's zoals wonen, duurzaamheid en mobiliteit, met behoud van bestaande kwaliteiten. Het is steeds zoeken naar de juiste balans. In ons omgevingsbeleid zetten we daarom in op:

- Behoud door ontwikkeling: het benutten van ontwikkelingen om kwaliteiten te behouden en waar mogelijk te versterken.
- Ontwikkeling met behoud: het benutten van kwaliteiten als inspiratiebron en toetsingskader bij nieuwe ontwikkelingen.

2. (Ver)binden van generaties: Inwoners gaven ook aan dat ze veel waarde hechten aan de sterke gemeenschapszin. Om dit in stand te houden is het belangrijk om:

- Toekomstige generaties aan het dorp en aan elkaar te binden en verbinden.

Dat doen we door te zorgen voor voldoende betaalbare woningen, een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen en het stimuleren van onderlinge ontmoeting.

1.4 Strategische beleidsuitspraken uit bestaand beleid zijn verwerkt in de omgevingsvisie.

In de afgelopen jaren zijn er diverse sectorale beleidsstukken vastgesteld. Hierin staat per beleidsveld het beleid van visie tot uitvoering bij elkaar in één beleidsnota. Strategische beleidsuitspraken uit bestaand beleid zijn nu verwerkt in de integrale omgevingsvisie. De omgevingsvisie vervangt daarmee het bestaand strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving in deze beleidsstukken. De bestaande sectorale beleidsstukken blijven wel bestaan, vanwege de tactische en operationele onderdelen die het bevat (de beleidsmatige uitwerking en/of concrete maatregelen).

1.5 De hoofdlijnen van de concept omgevingsvisie worden over het algemeen herkend door inwoners.

Afgelopen voorjaar hebben we de hoofdlijnen van de concept-omgevingsvisie op twee manieren aan bewoners en ondernemers voorgelegd en besproken:

- Tijdens een inloopavond op maandag 10 maart 2025 in het gemeentehuis.
- Op de [PraatMee pagina](#) met reactiemogelijkheid (via de projectwebsite).

Over het algemeen werd de visie en de uitgangspunten op de verschillende deelthema's herkend door bezoekers. Er lijkt ook breed draagvlak te zijn voor de gemaakte hoofdkeuzes. Wel benoemden meerdere bezoekers dat de visie 'wat algemeen' en 'op hoofdlijnen' blijft. Daarnaast gaven een aantal bezoekers aan dat de benoemde kwaliteiten van Blaricum niet altijd meer (volledig) gelden. Bijlage 6 bevat het verslag van de ontvangen inbreng op de concept hoofdlijnen van de omgevingsvisie. Deze inbreng hebben we gebruikt bij het voltooien van de ontwerp omgevingsvisie.

1.6 Door de ontwerp omgevingsvisie ter inzage te leggen kan iedereen die dat wil een zienswijze indienen.

Door de ontwerp omgevingsvisie nu ter inzage te leggen kan iedereen zien hoe alle inbreng in de tekst tot uitdrukking komt en geven we mensen en organisaties de gelegenheid om, in aanvulling op het doorlopen participatietraject, nog een zienswijze in te dienen, indien gewenst.

1.7 De gemeente is verplicht om de ontwerp omgevingsvisie ter inzage te leggen.

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geldt voor de voorbereiding van de omgevingsvisie (artikel 16.26 Omgevingswet). Dit betekent dat, ongeacht het doorlopen participatietraject, het ontwerp ook altijd via een formele procedure ter inzage moet worden gelegd.

1.8 Met de omgevingsvisie geven we verdere invulling aan het 'Anders werken' onder de Omgevingswet.

Met het vaststellen van de omgevingsvisie geeft de raad via het laatste hoofdstuk van de omgevingsvisie (hoofdstuk zes, de Uitwerkingsagenda) richting aan het uitwerken, gebruiken en monitoren van de visie. De uitwerkingsagenda geeft richting aan:

- *het samenwerken met een breed scala aan (regionale) partners* bij het realiseren van de doelen en ambities in deze omgevingsvisie.
- *het verder uitwerken van doelen en thema's via het opstellen van omgevingsprogramma's*. Het vaststellen en uitvoeren van omgevingsprogramma's is een bevoegdheid van het college (artikel 3.4 Omgevingswet). Uiteraard wordt de raad hier wel altijd bij betrokken en heeft de raad budgetrecht.
- *het gebruiken van de omgevingsvisie als inspiratie- en toetsingsinstrument* voor ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving.
- *het vertalen van doelen en ambities naar regels in het omgevingsplan*. De raad beslist over het vaststellen of aanpassen van regels in het omgevingsplan.
- *het structureel monitoren en evalueren van het beleid*. Dat doen we enerzijds via brede monitoring van de gezondheid en veiligheid in onze leefomgeving. Dit willen we elke vier jaar vormgeven via het opstellen van een 'leefomgevingsfoto'. Daar hebben we bij het opstellen van de omgevingsvisie al gebruik van gemaakt. De leefomgevingsfoto beschrijft de situatie van de leefomgeving in onze gemeente op een groot aantal thema's (denk aan milieu aspecten zoals geluid, luchtkwaliteit) en laat zien hoe dit zich verhoudt tot landelijke normen en trends. Ten tweede gebruiken we het instrument omgevingsprogramma's om doelen en ambities uit de omgevingsvisie uit te werken naar concrete, meetbare doelen. Vervolgens gaan we specifieke daarop monitoren om te bepalen in hoeverre de doelen en ambities ook bepaald worden. Afhankelijk van de resultaten worden de omgevingsvisie en/of het betreffende programma bijgesteld.

1.9 De omgevingsvisie is een dynamisch beleidsinstrument. Nieuw strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving wordt voortaan direct via actualisatie opgenomen in de omgevingsvisie.

Toekomstig nieuw strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving moet via een actualisatie worden verwerkt in de omgevingsvisie. Daarmee is de omgevingsvisie een dynamisch document. Het kan periodiek geactualiseerd worden. Het wordt in ieder geval geactualiseerd als daartoe aanleiding is, zoals wanneer er nieuwe strategische beleidsuitspraken gewenst zijn of wanneer bijsturing vanuit monitoring en evaluatie gewenst is. Dit gebeurt dan volgens de wettelijk voorgeschreven procedure.

Duurzaamheid

De omgevingsvisie bevat de gemeentelijke strategische ambities voor duurzaamheid. Een aantal voorbeelden daarvan zijn: stimuleren van wandelen en fietsen, versterken en stimuleren gebruik HOV, flexibel en betrouwbaar watersysteem, voldoende groen van goede kwaliteit, duurzaam bouwen en leven, mogelijkheden voor zonne-energie en route naar aardgasvrij.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

Omgevingswet, Algemene wet bestuursrecht

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

De omgevingsvisie van Blaricum is tegelijk opgesteld met de omgevingsvisies van Eemnes en Laren, in één proces. Dit zie je terug in eenzelfde opbouw en structuur van de omgevingsvisies. Elke gemeente krijgt nadrukkelijk haar eigen omgevingsvisie met specifiek voor de eigen gemeente geldende ambities en doelen.

Kanttekeningen

1.1 Een besluit tot ter inzage legging impliceert dat de raad de inhoud van de ontwerp omgevingsvisie in grote lijnen onderschrijft.

Het ter inzage leggen van de ontwerp omgevingsvisie is met name zinvol en effectief wanneer:

- de voorliggende ontwerp omgevingsvisie in voldoende mate wordt gedragen door de raad,
- de raad tevens ruimte biedt om eventuele zienswijzen waar wenselijk te verwerken alvorens deze definitief vast te stellen.

1.2 Op het voorblad staat het jaar 2040, maar de omgevingsvisie heeft geen eindtermijn.

Het jaar 2040 op het voorblad van de omgevingsvisie geeft aan dat we ver vooruitkijken: de vergezichten die in de visie zijn beschreven hebben als horizon het jaar 2040. Het is echter geen vast omrand jaartal maar een richtjaar.

Het richtjaar 2040 betekent ook niet dat we de omgevingsvisie pas in 2040 willen actualiseren. Zolang de beleidsuitgangspunten en ontwikkelrichting in de visie actueel

zijn, hoeft de omgevingsvisie niet aangepast te worden. Zodra we beogen of voorzien dat de ontwikkelrichting van ons dorp op een aspect fundamenteel gaat veranderen, is het nodig om een nieuwe/aangepaste omgevingsvisie op te stellen.

1.3 Het opstellen van een plan-milieueffectrapportage (plan-MER) biedt geen meerwaarde.

Met de ontwerp omgevingsvisie Blaricum maken we geen nieuwe keuzes voor woningbouwlocaties c.q. mer-beoordelingsplichtige activiteiten ten opzichte van reeds eerder genomen besluiten en reeds gemaakte afwegingen en uitgevoerde onderzoeken. Voor het op- en vaststellen van de omgevingsvisie Blaricum is er daardoor geen verplichting tot het doorlopen van een mer-procedure. Dit biedt dit in onze situatie ook geen meerwaarde. Een plan-merplicht geldt alleen voor omgevingsvisies waarin (nieuwe) kaderstellende keuzes worden gemaakt over mer-beoordelingsplichtige activiteiten. Bij toekomstige ontwikkelingen blijven we milieueffecten en het milieubelang integraal meewegen in de besluitvorming. Voor potentiële woningbouw aan de westkant van Blaricum geldt dat we dit nu alleen onderzoekend opnemen, wat betekent dat er met het vaststellen van de omgevingsvisie nog geen definitief besluit over wordt genomen.

Financiën

Het vrijgeven van de omgevingsvisie voor inspraak heeft geen financiële consequenties. Ook het, na de ter inzage legging, definitief vaststellen van de omgevingsvisie heeft geen directe financiële consequenties.

Eventuele latere financiële consequenties, voortvloeiend uit het vastgestelde beleid van de omgevingsvisie, zullen op een later moment uitgewerkt en afgewogen worden. Dit zal in de reguliere P&C cyclus, dan wel aparte beleidsvoorstellen, verwerkt worden.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

Nadat u de omgevingsvisie heeft vrijgegeven voor inspraak wordt de omgevingsvisie digitaal gepubliceerd. De gemeente is verplicht om de omgevingsvisie te publiceren in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), zodat deze (ook) daar is in te zien. Dit betekent dat naast de opgemaakte pdf-versie in boekvorm (zie bijlage 1) er ook een versie in het DSO wordt opgenomen. De versie in het DSO bevat wel exact dezelfde tekst en de ondersteunende figuren, maar niet de foto's en dezelfde opmaak.

We verwerken vervolgens de ontvangen inspraakreacties. Dit kan leiden tot een voorstel tot aanpassing van onderdelen van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie wordt daarna weer aan de raad voorgelegd. Dit keer ter definitieve vaststelling.

Na definitieve vaststelling van de omgevingsvisie wordt ook dat besluit officieel bekendgemaakt en via de gebruikelijke kanalen onder de aandacht gebracht. Tegen de

door u vast te stellen omgevingsvisie staat geen bezwaar of beroep open. Het gaat hier om overkoepelende gemeentelijke beleidsuitgangspunten.

Communicatie

Via gemeentelijke kanalen (een bericht in de Hei en Wei, een persbericht, een nieuwsbrief van de projectwebsite <https://toekomstbelgemeenten.nl/Blaricum> en een nieuwsbericht op de website blaricum.nl) worden inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden geïnformeerd over de ter inzage legging.

Daarnaast wordt de ter inzage legging bekend gemaakt via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (LVBB) binnen het Digitaal Stelsel voor de Omgevingswet (DSO). Via e-mail informeren we ook onze ambtelijke externe partners.

Bijlagen

1. Ontwerp Omgevingsvisie Blaricum
2. Overzicht proces opstellen ontwerp omgevingsvisie Blaricum
3. Inbreng participatie voor omgevingsvisie: najaar 2023
4. Inbreng participatie voor omgevingsvisie: gesprekken met jongeren 2024
5. Inbreng participatie voor verkeersvisie: zomer 2024
6. Inbreng participatie voor omgevingsvisie: voorjaar 2025
7. Overzicht betrokken ambtelijke externe organisaties
8. Concept Raadsbesluit

Steller

R. van Buuren(rbuur).

Registratiedatum

22 april 2025